

Gittin Sources 9

רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק ט הלכה י

המלוה את חבירו והתנה עמו שלא תשמטנו שביעית ה"ז נשמט שאינו יכול לבטל דין השביעית, התנה עמו שלא ישמט הוא חוב זה ואפילו בשביעית תנאו קיים, שכל תנאי שבממון קיים, ונמצא זה חייב עצמו בממון שלא חייבתו תורה שהוא חייב

כסף משנה הלכות שמיטה ויובל פרק ט הלכה י

[י] המלוה את חבירו והתנה עמו וכו'. בפרק קמא דמכות מימרא דשמואל ע"מ שלא תשמיטני שביעית שביעית משמטתו על מנת שלא תשמיטני בשביעית אין שביעית משמטתו ופירש"י שביעית משמטתו שהשביעית אינה מסורה בידו להתנות שלא תהא משמטת וכתב הרא"ש בתשובה שלא תשמיטני בשביעית תנאי זה אגברא קאי ומועיל:

בית הבחירה למאירי מסכת גיטין דף לז עמוד א

שביעית משמטת את המלוה ולא סוף דבר מלוה על פה אלא אפי' מלוה בשטר ולא סוף דבר שאין בה אחריות אלא אף שיש בה אחריות נכסים ואין אומרין כל העומד לגבות כגבוי דמי ואם סיים הלוה למלוה שדה לגבות הימנה חובו ר"ל שייחדו לו אפי' כתב לו שיהו כל נכסיו אחראין שאין זה יחוד גמור יש אומרים שאינו משמט וכן פסקוה גדולי המחברים אלא שחכמי הדורות כתבו שזו לדעת האומר בשטר שיש בו אחריות שאינו משמט נאמרה וכבר נדחית והילכך אפי' סיים משמט ולא עוד אלא אף באפותיקי מפורש הואיל ומצי מסלק ליה שהרי משכונה כאפותיקי מפורש הוא ואמרו במציעא פרק נשך משכנתא באתרא דמסלקי שביעית משמטתה ונמצא שהם דוחים זו שבכאן מפני אותה שבפרק נשך וגדולי המחברים פסקו את שתיהן זו שבכאן בהלכות שמיטה ויובל פרק תשיעי ואותה של פרק נשך בהלכות מלוה ולוה פרק שביעית ואף גדולי המגיהים לא הרגישו בה והוא תמה גדול:

תלמוד ירושלמי מסכת שביעית פרק י הלכה א

מתני' השביעית משמטת את המלוה בשטר ושלא בשטר הקפת החנות אינו משמטת אם עשאה מלוה הרי זו משמטת רבי יהודא אומר הראשון ראשון משמט שכר שכיר אינו משמט ואם עשאו מלוה הרי זו משמט רבי יוסי אומר כל מלאכה שהיא פוסקת בשביעית משמטת אינה פוסקת בשביעית אינה משמטת השוחט את הפרה וחילקה בר"ה אם היה החודש מעובר משמט ואם לאו אינה משמט האונס והמפתה והמוציא שם רע וכל מעשה ב"ד אינן משמיטין המלוה על המשכון והמוסר שטרותיו לב"ד אין משמטין: גמ' השביעי' משמטת כו' ניחא שלא בשטר בשטר ויעשה כמלוה על המשכון ולא יהא משמט אמר ר' יוחנן תיפתר בשטר שאין בו אחריות נכסים וכר"מ אתא עובדא קומי ר"י בשטר שאין בו אחריות נכסים והורי משמט אמר מפני שאנו למידין מן ההלכה אנו עושין מעשה א"ר ירמיה בשאין לו קרקע הא יש לו קרקע אינו משמט אמר ר"י אפילו יש לו קרקע משמט אתיא דר"י כדב דא"ר בא בשם רב ייחד לו קרקע משמט לא אמרו אלא ייחד לו הא לא ייחד לו אינו משמט

חדושי הרשב"א מסכת גיטין דף לז עמוד א

א' הכי הלוהו ודר בחצרו הכי נמי דלא משמט. נראה דהאי דנקט הלוהו ודר בחצרו ולא נקט הלוהו על חצרו דהוי טפי דומיא דמלוה על המשכון, משום דההיא לא פסיקא דתשמט דאדרבה תניא סיים לו שדה בהלוואתו אינו משמט, ור' יוחנן ור"ל נמי הכי ס"ל דשטר חוב שיש בו אחריות נכסים אינו משמט אלא דמספקא להו דדילמא הא דתניא אינו משמט ב"ש היא דאמרי שטר העומד לגבות כגבוי דמי ולא עבדין בה עובדא, והא דאמרי' בפ' איזהו נשך רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע דאמרי תרוייהו האי משכנתא באתרא דמסלקי השביעית משמטתה, מספיקא דר' יוחנן קא פסקי הכי דאסתפקא ליה ברייתא דילמא ב"ש היא ואף על פי שאנו מדמין לא נעשה מעשה, ועוד היינו טעמיה דאביי דלא נקט הלוהו על חצרו משום דלא פסיקא ליה דודאי באתרא דלא מסלקי ליה לא משמט וכדאמרינן התם רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע באתרא דלא מסלקי ליה בכור נוטל בה פי שנים ואין השביעית משמטתה והלכך הו"ל לאורוכי בלישניה הלוהו על חצרו באתרא דמסלקא הכי נמי דלא משמט. והרמב"ם ז"ל שפסק כברייתא דקתני סיים לו שדה בהלוואתו אינו משמט לא נראו דבריו, מעובדא דקריביה דרב אסי דאתא רב אסי לקמיה דר' יוחנן ואמר ליה משמט או אינו משמט א"ל משמט והא מר הוא דאמר אינו משמט א"ל וכי משום שאנו מדמין נעשה מעשה א"ל והתניא כותיה דמר א"ל דלמא ההוא ב"ש היא, ואם תאמר דהא דקאמר ר' יוחנן דאין עושין בו מעשה היינו בשטר שכתוב בו אחריות נכסים כעובדא דקריביה דרב אסי והא דא"ל רב אסי והתניא כותיה דמר היינו ברייתא דקתני שטר חוב משמט ואם יש בו אחריות נכסים אינו משמט אבל סיים לו שדה בהלוואתו הא ודאי לכ"ע אינו משמט, דטפי עדיף טובא הא משטר שיש בו

אחריות נכסים, וכדתיניא באידך סיים לו שדה בהלואתו אינו משמט ולא עוד אלא כתב לו כל נכסי אחראין וערבאין לך אינו משמט ומדקתני ולא עוד אלמא טפי עדיף כשסיים לו את השדה, אפילו הכי לא אפשר למימר הכי דהא בהדיא אמרו רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע האי משכנתא באתרא דמסלקי השביעית משמטתה ולא עדיף סיים לו שדה בהלואתו ממשכנתא דנחית לה מהשתא. ושמא הרב ז"ל מפרש סיים לו שדה בהלואתו כגון שירד בה מעתה ואוכל פירותיה ועשאה לו אפותיקי שאם לא פרעו לזמן פלוני שיהא לו פרעון ממנה, ומשכונה סתם היא שאין בה גוביינא כלל, והילכך טפי עדיף ממשכנתא באתרא דמסלקי, וא"נ אפשר דמוקי לה להא דסיים לו שדה באפותיקי מפורש, וראיתי לרמב"ן נ"ר דאפילו באפותיקי מפורש משמט דהא מלוה על המשכון משום דקני ליה ממש כדר' יצחק הוא דאין שביעית משמטתו הא לאו הכי משמט.

תוספות מסכת שבועות דף לז עמוד ב

ואין מביאין קרבן על כפירת שעבוד קרקעות - תימה והא רבי יוחנן גופיה אית ליה בסוף בבא בתרא (דף קעה:): דשעבודא דאורייתא וא"כ אפילו בעל פה היכי משכחת לה לשבועת העדות ולשבועת הפקדון והכי נמי קשה מהשולח (גיטין דף לז.). דאמר רבי יוחנן שטר שיש בו אחריות נכסים אינו משמט ואם כן אפילו בעל פה לא משכחת לה לדידיה וכן בפרק קמא דב"מ (דף ד: ושם) גבי מודה מקצת ובפרק הכותב (כתובות דף פז: ושם) ואיתא נמי התם גבי עד אחד דאין נשבעין על כפירת שעבוד קרקעות ולמ"ד שעבודא דאורייתא לעולם לא משכחת שבועה וצ"ל^(א) דאליביה משכחת כשמחל השעבוד.

תוספות מסכת בבא מציעא דף ד עמוד ב ד"ה אין נשבעין

אין נשבעין על כפירת שעבוד קרקעות - וא"ת למ"ד בפרק גט פשוט (ב"ב דף קעה:): שעבודא דאורייתא מודה מקצת הטענה למה נשבע הא כופר שעבוד קרקעות וי"ל שמחל לו השעבוד או שאין לו כלל קרקעות אפי' משעבדי אבל לרבי יוחנן דאמר בפ' שבועת הפקדון (שבועות דף לז: ושם ד"ה ואין) כופר בממון שיש עליו עדים חייב קרבן שיש עליו שטר פטור משום דכופר שעבוד קרקעות דבעדים לא חשיב כופר שעבוד קרקעות אף על גב דסבר ר' יוחנן שעבודא דאורייתא היינו משום כיון שהפקיעו חכמים השעבוד במלוה ע"פ משום פסידא דלקוחות חשיב כאילו מחל לו השעבוד ומיירי דאית ליה משעבדי ולית ליה בני חרי דאי אית ליה בני חרי אפי' יש עליו עדים פטור ואי לית ליה אפי' משועבדיים אפילו יש עליו שטר חייב.

תוספות מסכת בבא בתרא דף קעה עמוד א ד"ה המלוה את

והקשה ה"ר יעקב מקורב"ל אם כן היאך נשבעין במודה מקצת הטענה והא אין נשבעין על כפירת שעבוד קרקעות ואומר רבי כגון שמחל שעבודו א"נ בדליכא עדים דהא דשעבודא דאורייתא היינו על פי עדים אבל על פי עצמו לא ובפרק קמא דבבא מציעא (דף ד: ושם) הארכת יותר מבכאן.

רא"ש מסכת שבועות פרק ה סימן ג

ג [דף לז ע"ב] אמר רבי יוחנן הכופר בממון שיש עליו עדים חייב בשטר פטור ומסיק טעמא משום דהוה ליה שטר שיעבוד קרקעות ואין מביאין קרבן על כפירת שיעבוד קרקעות. הקשו התוס' מ"ש שטר מעדים דעדים נמי שעבוד קרקעות הוא דהא ר' יוחנן הוא דאמר בפרק גט פשוט (דף קעה ב) דמלוה על פה גובה מן היורשין ומן הלקוחות משום דשיעבודא דאורייתא ועוד קשה דלמ"ד שיעבודא דאורייתא מודה מקצת דחייב רחמנא שבועה וכן ע"י עד אחד היכי משכחת לה הא הוה ליה כפירת שיעבוד קרקעות ותירץ כגון שמחל לו השיעבוד^ה או כגון שאין לו קרקע והרמב"ן ז"ל כתב^ו דהא בורכתא דכל מודה מקצת שאין בו עדים כאן חייב דאפי' תבעו נמי מנה לי בידך בשטר ואבד ממני השטר והלה אומר אין לך בידי אלא חמשים בשטר חייב הוא שבועה דאורייתא כיון דאמר דאין השטר כאן ואין יכול לגבות בו מן המשועבדין לאו שעבוד קרקעות מקרי. ואין דבריו נראין לי דכיון דשיעבודא דאורייתא אפי' מלוה על פה נמי נשתעבדו נכסיו והא דלא גבי מיתמי ומלקוחות משום דאין המלוה ידוע כיון שאין עדים בדבר ואפילו הלוח מודה דחיישין לקנוניא^[א] ואם היה הלוחק מודה בהלואה היה גובה ממנו הלכך אין שיעבוד קרקעות תלוי לא בעדים ולא בשטר למאן דאית ליה שיעבודא דאורייתא אלא [על] כל הלואה נשתעבדו נכסי הלוח:

תוספות מסכת כתובות דף פה עמוד ב

המוכר שטר חוב לחבירו כו' - תימה לר"י היאך יכול למכור החוב דבשלמא כשיש ללוה קרקעות מוכר לו אותו שיעבוד שיש לו על הקרקעות אבל כשאין לו כלום מה מוכר לו ונראה לו דלא הוי מכר מדאורייתא דאי הוי מכר אמאי מחול וכן נראה לר"ת דלא הוי מכר אלא מדרבנן ומייתי ראייה מדאמר בפ' מי שמת (ב"ב דף קמז: ושם) אמר רבא אמר ר"נ מתנת שכ"מ מדברי סופרים ופריך והאמר ר"נ אף על גב דאמר שמואל המוכר שטר חוב לחבירו וחרז ומחלו מחול

ואפילו יורש מוחל מודה שמואל שאם נתנו במתנת שכ"מ שאינו יכול למחול אי אמרת בשלמא דאורייתא היינו דאינו יכול למחול כו' משמע דמידי דאורייתא אינו יכול למחול ויש לדחות דלעולם אפי' הוי מכר שטר דאורייתא יכול למחול והתם ה"פ א"א בשלמא דאורייתא מש"ה אינו יכול למחול היורש לפי שהוא אינו יורש אלא המקבל מתנה הוא היורש דאם הוא מדאורייתא אם כן נפקא לן מוהיה ביום הנחילו את בניו התורה נתנה רשות לאב להנחיל לכל מי שירצה אלא אי אמרת דרבנן אמאי אין יכול למחול הלא אפי' מידי דאורייתא יכול למחול כ"ש מתנת שכ"מ דרבנן וא"ת אמאי איצטריך למעוטי שטרות מאונאה אם מכר שטר חוב לא הוי דאורייתא וי"ל דנהי דחוב אינו מכור מ"מ שייך בו אונאה שהוא שוה הרבה לקונה שימכרנו בדמים יקרים ללוה א"נ כגון שהיה חייב לו מלוה על פה ומעלה לו דמים שיכתוב לו השטר.

תוספות מסכת בבא בתרא דף עו עמוד ב ד"ה קני לך

קני לך איהו וכל שעבודיה - בפ' מי שמת (לקמן דף קמז: ושם) משמע דמכירת שטר לא הוי אלא מדרבנן דקאמר התם אמר רבא אמר רב נחמן מתנת שכיב מרע אינה אלא מדרבנן ומי אמר רב נחמן הכי והאמר רב נחמן אף על גב דאמר שמואל המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול ואפילו יורש מוחל מודה שמואל שאם נתנו במתנת שכיב מרע שאין יכול למחול אי אמרת בשלמא דאורייתא היינו דאין יכול למחול אלא אי אמרת דרבנן אמאי אין יכול למחול אלמא מוכר שטר מדיכול למחול הוי מדרבנן והאי דאיצטריך בפרק הזהב (ב"מ דף נו:): למעט שטרות מאונאה היינו שמצא שטר לאחר יאוש ומוכרו לבעליו ביוקר או לווה וקנה בלא שטר ונותן לו דמים על מנת שיכתוב לו שטר ואם תאמר אמאי לא קני מדאורייתא גם שעבוד הקרקע הכתובה בו דהא קרקע נקנית בכסף ובשטר ובחזקה ואפילו בלא מסירת שטר חוב יקנה ויש לומר דכמו שאינו יכול להקדישו כדמוכח בפרק כל שעה (פסחים דף לא.) כיון שהקרקעות אינם ברשותו כך אינו יכול להקנותן מן התורה והא דלא תקינו רבנן שיוכל להקדישן כמו שתקנו שיכול להקנותן לפי שאין הקדש כל כך צורך ומיהו אור"ת דיש לדחות ההיא דמי שמת דהכי פריך אא"ב דאורייתא משום הכי אין יכול למחול שאין כאן יורש אחר דמקבל מתנה הוא היורש דמתנת שכיב מרע דריש ביש נוחלין (לקמן דף קמז.) מקראי דירושה מוהעברתם יש לך העברה אחרת שהיא כזו ולעולם מכירת שטר איכא למימר דהוי מדאורייתא ומכל מקום צריך טעם שפיר דאמאי לא הוי קנין גמור ויכול לומר לו הלוה לאו בעל דברים דידי את ויקנה לגמרי שלא יוכל עוד למחול כיון דאקני ליה שעבוד הקרקעות בשטר.

נימוקי יוסף מסכת בבא בתרא דף לט עמוד א

וכתב ה"ר יוסף הלוי דאף בקנין ומסירה לא מיקניין אלא דוקא בכתיבה ומסירה ואף על גב דקניין עדיף משטר כגון המטלטלין דמשתעבדי בקנין ולא בשטר דלאו בני שטרא נינהו וכתב ה"ר יונה זצ"ל כוותיה ויהיב טעמא למילתיה משום דקניין מאי עבידתיה שהרי אין אדם יכול להקנות לחבירו קרקעות המשועבדים לו כיון דעכשיו אינו שלו דהא אינו יכול להקדישן דקי"ל כרבא דאמר [בפסחים דף ל ב] בע"ח מכאן ולהבא הוא גובה אלא ודאי מכירת שטרי בכתיבה ומסירה מתקנת חכמים היא שיוכל אדם למכור את חובו כדמוכח בפרק מי שמת

תוספות מסכת גיטין דף כ עמוד ב ד"ה וכותב בכתב

וכותב בכתב ידו ואחרים חותמים - ואם תאמר מה ענין שטרי הלואה לגט דאינם אלא לראיה ואפי' במלוה על פה היה גובה ממשעבדי אי לא משום דאין לה קול כדאמרין בחזקת הבתים (ב"ב מ.ב.) דמאן דיזיף בצנעה יזיף ומכר שיש לו קול אמרינן (שם מא:) המוכר שדהו בעדים גובה מנכסים משועבדים ונראה לפרש דנראה לגמרא דמסתמא כיון שהיה מלוה לכל בני העיר גם הם היו עושים לו טובה ונותנים לו במתנה או מוכרים לו שדות דפעמים שלא היו קנויין לו אלא בשטר כגון שדי נתונה לך או מכורה לך וגם השטרות האלו היה כותב אותם ואחרים חותמים.

תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף מד עמוד ב

ומטלטלי לבע"ח לא משתעבדי, ואף על גב דכתב ליה מגלימא דעל כתפיה, הני מילי דאיתנהו בעינייהו, אבל ליתנהו בעינייהו לא; אלא אפילו עשאו אפותיקי נמי לא, מאי טעמא? כדרבא, דאמר רבא: עשה עבדו אפותיקי ומכרו - בעל חוב גובה ממנו, שורו וחמורו אפותיקי ומכרו - אין בעל חוב גובה הימנו, מאי טעמא? האי אית ליה קלא, והא לית ליה קלא. וליחוש דלמא אקני ליה מטלטלי אגב מקרקעי, דאמר רבה: אי אקני ליה מטלטלי אגב מקרקעי - קני מקרקעי קני מטלטלי, ואמר רב חסדא: והוא דכתב ליה דלא כאסמכתא ודלא כטופסא דשטרי!

רמב"ם הלכות מלוה ולוה פרק יא הלכה ז

לוה שאין לו מטלטלין ויש לו קרקע אם נודע כ לבית דין שתולה מעותיו ביד אחרים כופין אותו למכור וליתן לבעל חובו, ואם לא נודע להם דבר זה מחרימין על מי שידע לו מטלטלין ולא יביאם ואח"כ יורדין לבינונית שבנכסיו ומגבין לבעל

חובו כמו שיתבאר, בד"א בזמן שנפרעין מן הלואה עצמו אבל הבא ליפרע מן היורש בין קטן בין גדול לא יפרע מן המטלטלין אפילו היו מופקדין או מלוה אצל אחרים שהמטלטלין אינו תחת שיעבוד בעל חוב מן התורה.

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ח עמוד ב

איתיביה רבא לרב נחמן: קידשה במשכון - מקודשת! התם במשכון דאחרים, וכדרכי יצחק, דאמר רבי יצחק: מנין לבעל חוב שקונה משכון? שנאמר: ולך תהיה צדקה, אם אינו קונה - צדקה מנין? מכאן לבעל חוב שקונה משכון.

רש"י מסכת קידושין דף ח עמוד ב

במשכון דאחרים - שהיה בידו וקדשה בחוב שיש לו עליו הלכך מקודשת שהמשכון עצמו קנוי לה.

תוספות מסכת קידושין דף ח עמוד ב

משכון דאחרים וכדרכי יצחק - אף על גב דרבי יצחק איירי במשכון שלא בשעת הלואתו מצינו למימר כיון דבעל חוב קונה משכון שלא בשעת הלואה קנין גמור עד שיפדה בשעת הלואה נמי אלים שיעבודה לחשב ממון לקדש בו האשה ולקנות בו עבדים וקרקעות וכן צריך לפרש בפ' השולח (גיטין דף לז. ושם) בההיא דאמר המלוה על המשכון אינו משמט ומפרש התם משום דקני ליה כרבי יצחק ורבי יצחק הוי שלא בשעת הלואתו והמלוה משמע בשעת הלואתו כדמשמע סוף פרק האומנים (ב"מ פא: ושם) אלא ה"פ התם כיון דקני ליה שלא בשעת הלואתו לגמרי סברא הוא דיקנה הוא בשעת הלואתו שלא ישמט דחשיב של אחיך בידך ודרשינן בספרי (פ' ראה) את אחיך תשמט ידך ולא של אחיך בידך וכן יש לפרש פרק כל שעה (פסחים דף לא: ושם) בההיא דישאל את העובד כוכבים על חמצו אחר הפסח עובר לרבי מאיר ומפרש התם משום דקנה ליה כר' יצחק וכיון דקני ליה כרבי יצחק שלא בשעת הלואתו בשעת הלואתו קני ליה נמי לענין דקרינן ליה שלך אי אתה רואה.

מנין לבעל חוב שקונה משכון - פי' בקונט' בשאר דוכתי להתחייב באונסין וקשה דהא ר"מ ור' יהודה פליגי במלוה על המשכון אי הוי שומר שכר אי שומר חנם אבל שואל לא הוי ואוקי גמרא ר"מ כר' יצחק משמע דר' יצחק לא אמר להתחייב באונסין לכך נראה לי שקנה את המשכון להתחייב בגניבה ואבידה.

צדקה מנין - וא"ת איכא צדקה ממה שיחזיר לו לשכב עליו וי"ל דדייק מדכתיב (דברים כד) ושכב בשלמתו וברכך ואי לא הוי קונה ליה א"כ כשמברכו העני הוי ליה רבית דברים ויש מפרשים דלא מיקרי צדקה אלא הנותן משלו כמו צדק משלך ותן לו (ב"ב פח:).

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף לא עמוד א

לימא כתנאי: ישראל שהלואה לנכרי על חמצו - לאחר הפסח אינו עובר. משום רבי מאיר אמרו: עובר. מאי לאו בהא קמיפלגי; דמר סבר: למפרע הוא גובה, ומר סבר: מכאן ולהבא הוא גובה? - ותסברא? אימא סיפא: אבל נכרי שהלואה לישראל על חמצו - לאחר הפסח דברי הכל עובר. והא איפכא מיבעי ליה! למאן דאמר התם אינו עובר - הכא עובר, למאן דאמר התם עובר - הכא אינו עובר!
אלא הכא במאי עסקינן - כגון שהרהינו אצלו, וקמיפלגי בדרכי יצחק. דאמר רבי יצחק: מנין לבעל חוב שקונה משכון - שנאמר ולך תהיה צדקה, אם אינו קונה משכון - צדקה מנין? מכאן לבעל חוב שקונה משכון. תנא קמא סבר: הני מילי - ישראל מישראל - הוא, דקרינא ביה ולך תהיה צדקה אבל ישראל מנכרי - לא קני.

רש"י מסכת פסחים דף לא עמוד ב

קונה משכון - כל ימי הלואה המשכון קנוי לו, ואם נאנס - חייב באונסין, שאינו עליו לא כשומר חנם ולא כשומר שכר שפטורין באונסין, אלא כולו ברשותיה ובשמירתו עומד.

תוספות מסכת פסחים דף לא עמוד ב

בדרכי יצחק קמיפלגי - תימה הא ר' יצחק לא קאמר דקני משכון אלא שלא בשעת הלואה כדמוכח בהאומנין (בבא מציעא פב.) והכא ישראל שהלואה לנכרי על חמצו תנן דמשמע בשעת הלואה כדמשמע בהאומנין דקתני הלואה על המשכון שומר שכר והתניא שומר חנם ומשני הא דמשכנו בשעת הלואתו והא שלא בשעת הלואתו ופריך והא אידי ואידי על המשכון קתני ויש לומר דהכי פירושו כיון דשלא בשעת הלואה קונה לגמרי כדרכי יצחק א"כ לענין חמץ יש לנו לחושבו כאילו הוא שלו לעבור בלא ימצא אף בשעת הלואה דחשבינן ליה מצוי וכן יש לפרש בהשולח (גיטין לז.) גבי המלוה על המשכון אינו משמט מדרכי יצחק כיון דקני ליה שלא בשעת הלואה בשעת הלואה נמי מיקרי של אחיך בידך.

שקונה משכון - פ"ה קונה משכון לענין חיוב אונסין ור"י אומר דבהאומנין (ב"מ פב.) משמע דלא הוי אלא שומר שכוך דהלוהו על המשכון שומר שכוך בעי למימר התם בגמרא דסבר לה כרבי יצחק וכולה שמעתא חמצו של נכרי ביד ישראל איירי שלא קבל עליו ישראל אחריות דאי קבל הרי הוא שלו ועובר עליו כדמוכח בפ"ק (דף ה:).

תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף פא עמוד ב

הלוהו על המשכון שומר שכוך. לימא מתניתין דלא כרבי אליעזר? דתניא: המלוה את חבירו על המשכון ואבד המשכון - ישבע ויטול מעותיו, דברי רבי אליעזר. רבי עקיבא אומר: יכול לומר לו: כלום הלוייתני אלא על המשכון? אבד המשכון - אבדו מעותיך. אבל הלוהו אלף זוז בשטר, והניח לו משכון עליהם - דברי הכל: אבד המשכון אבדו מעותיו. - אפילו תימא רבי אליעזר, ולא קשיא; כאן - שמשכנו בשעת הלוואתו, כאן שמשכנו שלא בשעת הלוואתו. - והא אידי ואידי הלוהו על המשכון קתני! אלא, לא קשיא; כאן - שהלוהו מעות, כאן - שהלוהו פירות. והא מדקתני סיפא, רבי יהודה אומר: הלוהו מעות - שומר חנם, הלוהו פירות - שומר שכוך. מכלל דלתנא קמא לא שני ליה! - כולה רבי יהודה היא, וחסורי מיחסרא והכי קתני: הלוהו על המשכון - שומר שכוך. במה דברים אמורים - שהלוהו פירות, אבל הלוהו מעות - שומר חנם. שרבי יהודה אומר: הלוהו מעות - שומר חנם, הלוהו פירות - שומר שכוך. - אי הכי, קמה לה מתניתין דלא כרבי עקיבא! - אלא מחוורתא: מתניתין דלא כרבי אליעזר. לימא בדלא שוי משכון שיעור זוזי, ובדשמואל קא מיפלגי. דאמר שמואל: האי מאן דאוזפיה אלפא זוזי לחבריה, ואנח ליה קתא דמגלא עליויהו, אבד קתא דמגלא - אבדו אלפא זוזי. - אי בדלא שוי משכון שיעור זוזי - דכולי עלמא לית להו דשמואל, והכא - בדשוי שיעור זוזי, וקא מיפלגי בדברי יצחק, דאמר רבי יצחק: מנין לבעל חוב שקונה משכון - שנאמר ולך תהיה צדקה, אם אינו קונה משכון - צדקה מנא ליה? מכאן לבעל חוב שקונה משכון. - ותסברא? אימור דאמר רבי יצחק במשכנו שלא בשעת הלוואתו, אבל משכנו בשעת הלוואתו - מי אמר? - אלא, משכנו שלא בשעת הלוואתו - כולי עלמא אית להו דרבי יצחק, והכא - במשכנו בשעת הלוואתו, ובשומר אבידה קא מיפלגי. דאיתמר, שומר אבידה, רבה אמר: כשומר חנם, רב יוסף אמר: כשומר שכוך.

רש"י מסכת בבא מציעא דף פב עמוד א

שקונה משכון - לכל מילי, להתחייב באונסין.

תוספות הרא"ש מסכת גיטין דף לז עמוד א

שאני משכון דקני ליה כדר' יצחק. וא"ת הא דר' יצחק שלא בשעת הלוואתו הוא כדאיתא בפ' השוכר את האומנים והכא המלוה על המשכון קתני ומשמע בשעת הלוואתו כדמוכח התם דדייק והא אידי ואידי הלוהו על המשכון קתני, ואומר ר"ת דה"מ היכא דקתני הלוהו אבל המלוה משמע הכי ומשמע הכי. וקשה דבפ' הזהב ובפ' שבועת הדיינים משמע דאפי' בשעת הלוואתו אינו משמט דקאמר התם כשאין המשכון כנגד חובו משמט אפי' כנגד המשכון משום דלא תפיס ליה אלא לזכרון דברים בעלמא והיינו ע"כ במשכנו בשעת הלוואתו דשלא בשעת הלוואתו שהוא ע"י שליח ב"ד כל מאי דמשכח לפרעון קא שקיל ואפי' הכי אם משכנו כנגד הלוואתו אינו משמט, ונראה לפרש דאע"ג דר' יצחק איירי שלא בשעת הלוואתו מסתבר ליה לתלמודא דמאחר דקני ליה שלא בשעת הלוואתו אלים שעבודה נמי בשעת הלוואתו ולא משמט דקרינא ביה ולא של אחיך בידך דממעטינן מיני' בספרי מלוה על המשכון, אבל קרקע לא קרינן בי' של אחיך בידך דלא שייכא השבת העבוט אלא במטלטלין.

חדושי הרשב"א מסכת גיטין דף לז עמוד א

הא דאמרינן דקני ליה כר' יצחק שנאמר ולך תהיה צדקה, מקשו בה רבנותא ז"ל מהא דגרסינן בפרק שבועת הדיינים ותסברא אימר דאמר ר' יצחק משכנו שלא בשעת הלוואתו משכנו בשעת הלוואתו מי אמר והכא בשעת הלוואתו מיירי מדקתני המלוה את חבירו על המשכון וכדאמר' התם בהשוכר במציעא והא אידי ואידי הלוהו על המשכון קתני, ותירץ הר"ז הלוי זצ"ל דהכא ה"פ שאני משכון הואיל וקני ליה כדר' יצחק כלומר מגו דמשכחת ליה צד דקני ליה כדר' יצחק והוא שמשכנו שלא בשעת הלוואתו שהוא כנגוש ועומד ולא קרינא ביה לא יגוש הואיל ואיכא שם משכון בעולם דקני ליה משא"כ בהלוהו ודר בחצרו דלא מקניא ליה חצר לעולם הילכך לא מהניא ליה תפיסתו, ע"כ, ודברי רבינו ז"ל מתמיהין דאטו טעמא דמשכון דלא משמט איתיה אלא משום דתפיס ליה ונגוש ועומד הוא ואי האי משכון לאו נגוש הוא מאי אהני לן מאי דאפשר במשכון אחר דעלמא למהו ליה קנוי כדר' יצחק, ועוד דבחצר נמי משכחת צד דלא משמט כגון שסיים לו את השדה כדעת תנא דברייתא א"נ בהלוהו על חצרו באתרא דלא מסלקי לכו"ע. והפירוק הנכון הוא מה שכתב הרב בעצמו ז"ל משם אחרים דההיא דשבועות ליתא, אלא דר' יצחק בכל משכון איתה ואפילו במשכנו בשעת הלוואתו כדמוקמינן לה הכא, והרמב"ן נ"ר חזק הסברא הזו בראיות נכונות, חדא דאמרינן בקדושין המקדש במלוה שיש עליה משכון מקודשת מדר' יצחק והך לישנא במלוה שיש עליה משכון משעת הלוואתו משמע, ותו דגרסינן התם בפ"ק

המקדש במלוה שיש עליה משכון מקודשת מדר' יוסי בר חנינא לאו אמר ר' יוסי מעות הראשונות לאו לקידושין נתנו היא גופה משכון היא ואפ"ה יש שהות ביום מקודשת, והא אמה העבריה משכנה בשעת הלואה היא ודכותה במשכון כסף מקודשת אלמא קני ליה דאי לא קני ליה אינה מקודשת כדאמר' בריש פרקא התם במשכון דאחרים דקני ליה כדר' יצחק אלמא דר' יצחק נמי אפשר דאיתיה אפי' במשכנו בשעת הלואתו, ומיהו לא מוכחא מדידיה ומשום הכי פשטוה מדר' יוסי בר' חנינא, וכן ההיא שמעתא דפסחים מוכיחה כן דאפי' משכנו בשעת הלואתו קני ליה כדר' יצחק דקאמר' בהדיא גבי ההוא דקתני ישראל שהלואה את הנכרי וכו' דקני ליה כדר' יצחק והלוהו על חמצו משכנו בשעת הלואתו היא, ומאי דאמר' התם אימר דאמר ר' יצחק משכנו שלא בשעת הלואתו משכנו בשעת הלואתו מי אמר לא על דרך הברור נאמר אלא על דרך הספק לומר לך שלא שמענו ממנו דבר זה בפירוש ואפשר שלא אמרו אלא במשכנו שלא בשעת הלואתו וכדכתיב קרא ולא תוקמא בתנאי אבל אפשר ג"כ לומר דאפי' משכנו בשעת הלואתו נמי כך דינו, וכשהגיעו פה במס' גיטין ושנו בברייתא שהמלוה על המשכון אינו משמט אמרו דאיתא לדר' יצחק אפי' משכנו בשעת הלואתו, עד כאן. והענין נכון אלא שהלשון אינו מתיישב בעיני היטב דכל כי האי גוונא בלישנא דהניחא אי אית ליה הכי קא נסיב לה תלמודא א"נ באימר דשמעת ליה, אבל התם בשבועות וכן בפרק השוכר שבמציעא מתמיהין בה ותסברא אימר דאמר ר' יצחק וכו' והאי לישנא ברירא משמע ולא דספיקא, אלא שהענין מתחוויר בו וראוי לסמוך עליו.

ר"י מיגאש מסכת שבועות דף מג עמוד ב

נקיטין השתא דהמלוה על המשכון לא שנא משכנו בשעת הלואתו לא שנא משכנו שלא בשעת הלואתו לא שנא הלואה פירות לא שנא הלואה מעות לעול' שומר שכר הוי וכיון שכן אם נגנב או אם נאבד המשכון כנגד החוב פטור הלואה מלשלם למלוה ואם המשכון יתר על החוב חייב המלוה לשלם ההוא יתר ללוה ואם החוב יתר על המשכון משלם הלואה ההוא יתר למלוה דהיינו דאמרין בדלא שוה שיעור זוזי דכולי עלמא לית להו דשמואל ודוקא היכא דנגנב או נאבד אבל אם נאנס בלסטים מזוין וכיוצא בו כיון דשומר שכר פטור בו גם זה פטור ושקיל ליה להלואתו מיניה דלוה עד גמירא. ואם תאמר והא א"ר יצחק מנין לבעל חוב שקונה משכון קאמר אלמא לגופיה הוא דקני ליה וכיון שכן היכא דמשכנו שלא בשעת הלואתו דסבירא לן כותיה כדאמר' בשמשכנו שלא בשעת הלואתו דכולי עלמא אית להו דרבי יצחק אפילו איתניס נמי נימא אבד משכון אבדו מעותיו דהא מקנה קנה ליה גופיה ולדידיה הוא דאיתביד לדידיה הוא דאיתניס הא ליכא למימר דאס"ד רבי יצחק מקנה ממש קאמר אלא מעתה היכא דקא בעי ליה למיפרקיה למשכונה הכי נמי דלא מצי פריק ליה אם כן המלוה על המשכון קרית ליה קונה הוא אלא לאו ש"מ מדקא קרי ליה מלוה מכלל דאי בעי למיפרקי למשכונה מצי פריק וכיון דמצי פריק ממילא שמעת דהא דקאמר ר' יצחק מנין לבעל חוב שקונה משכון לאו מקנה גופיה ממש הוא אלא לאשתעבודי ליה בחוביה הוא דקא קני ליה דהוה ליה מקנה זכותא בעלמא והכי קאמר מנין לבעל חוב שקונה זכות במשכון וכו' וכיון דזכותא בעלמא הוא דקני ביה ולא מקנה גופיה ממש אישתכח דשומר שכר הוא דהוי עליה משום דבההיא הנאה דאית ליה דקא קני ביה זכותא לאשתעבודי ליה הוי ליה שומר שכר אבל לאחיוביה באונסין ליכא למימר דהא מקנה ממש לא קני ליה לגופיה תדע שכן דהא בפרק השוכר את האומנין דף פ' תנן הלואה על המשכון שומר שכר ואמרין עלה בגמרא לימא תנן דלא כרבי אליעזר דתניא המלוה את חבירו על המשכון ואבד ישבע הלה ויטול את מעותיו דברי רבי אליעזר וכו' ומהדרין אפילו תימא רבי אליעזר לא קשיא כאן שמשכנו בשעת הלואתו כאן שמשכנו שלא בשעת הלואתו כלומר מתני' דקתני הלואה על המשכון שומר שכר שמשכנו שלא בשעת הלואה היא דלא פליג ביה רבי אליעזר כדאמרין הכא בשבועות בשמשכנו שלא בשעת הלואתו דכולי עלמא אית להו דרבי יצחק וכו'. שמעינן השתא מינה מדקא סלקא דעתא לאוקמה למתניתין דקתני הלואה על המשכון שומר שכר בשמשכנו שלא בשעת הלואתו דכולי עלמא אית להו דרבי יצחק אלמא מימריה דרבי יצחק גופיה למיהוי עליה שומר שכר הוא דהא נקיטין מינה דלאו לאחיובי באונסין שהוא מקנה ממש: ואם תאמר דכיון דלא מקנה גופה ממש קאמר ההיא דאמרין התם בפרק האשה נקנית דף ח' ע"ב קדשה במשכון מקודשת דאוקימנא במשכון דאחרים כדרבי יצחק במאי קא מיקדשה ליה הא אמרין דאע"ג דלא מקנה ממש קא קני ליה לגופיה מכל מקום הא קני ביה זכותא בעלמא משום דהא קא משתעבד ליה והוה ליה כמאן דקני גופיה לההיא זכותא ולא למיהוי הגוף קניו קנין גמור כדאמרין התם קנה דקל לפירותיו שהוא קנין הגוף הדקל לפירותיו ולא שיהא הגוף קניו מעיקרו קנין ממש הילכך כיון שקנה גוף המשכון לההיא זכותא שהיא השעבוד כי מקדש ביה איתתא מיקדשה ליה.

רמב"ם הלכות שכירות פרק י הלכה א

המלוה את חבירו על המשכון בין שהלוהו א מעות בין שהלוהו פירות בין שמשכנו בשעת ב הלואתו בין שמשכנו אחר שהלוהו הרי זה שומר שכר, לפיכך אם אבד המשכון או נגנב חייב בדמיו ואם נאנס המשכון כגון שנלקח בלסטים מזוין וכיוצא בו משאר אונסין ישבע שנאנס ג וישלם בעל המשכון את חובו עד פרוטה אחרונה. +/השגת הראב"ד/ לפיכך אם אבד וכו' ואם נאנס המשכון כגון שנלקח וכו' עד פרוטה אחרונה. א"א אין אנו מודים לו ולרבותיו בזה שאם משכנו אחר הלואתו קונה אותו אף לאונסין כרבי יצחק עכ"ל. +

רמב"ם הלכות אישות פרק ה הלכה כג

האומר לאשה התקדשי לי בדינר והרי זה המשכון בידך עד שאתן הדינר י אינה מקודשת, לא הדינר הגיע לידה ולא המשכון נתן להיותו שלה, היה בידו משכון על חוב שיש לו אצל אחרים וקידש בו אשה אף על פי שאינו שלו הרי זו מקודשת, מפני שבעל חוב יש לו מקצת קנין בגופו של משכון.

רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק ט הלכה יד

המלוה על המשכון אינו משמיט, והוא שיהיה החוב כנגד המשכון, ואם היה יתר משמיט היתר

שיטה מקובצת מסכת בבא מציעא דף פב עמוד א

ספר המאור

כתוב בספר המאור ומה שכתב הרי"א"ף בהלכותיו בהלוהו על המשכון וכו'.
ראב"ד

וכתב עליו הראב"ד וזה לשונו: אמר אברהם יש לי ראיות על משכנו בין בשעת הלואתו בין שלא בשעת הלואה בין שנתן לו מדעתו בין שלא מדעתו שהוא חייב באונסין משום דפרעון הוה ואין אנו צריכין לפרוטה דרב יוסף בזה. עד כאן:

חדושי הריטב"א מסכת גיטין דף לז עמוד א

שאני משכון דקני ליה כדרכי יצחק. ואף על גב דבעלמא (שבועות מ"ד א') אמרינן אימור דשמעת ליה לר' יצחק משכנו [שלא בשעת הלואתו משכנו] בשעת הלואתו מי אמר, אינו אלא דחיה בעלמא ור' יצחק ודאי בכל אמר והכי מוכח הכא ובפסחים ובב"מ כתבתי יותר מזה בס"ד, ומדאמר דבע"ח [קני] משכון שמעינן דמלוה על המשכון אם מחל החוב אינו מחול דקנין אינו נפקע במחילה והכי מוכח בקדושין (ט"ז א') גבי עבד עברי, אבל במשכנתא באתרא דלא מסלקי (ד)אף על גב דאינה משמטת אם מחלה מחול דמשכון קרקע אינו קני.

מחנה אפרים הלכות זכיה מהפקר סימן ט

גר ששכר בית מישראל לשנה אחד והקדים לו שכרו או שהיתה ממושכנת בידו לזמן מה ומת הגר באמצע הזמן ובא ישראל והחזיק בבית כדי לדור בה עד תום הזמן מי אמרינן כיון דשכירות לזמן ממכר הוא וקניי לשוכר כמו שהוכחתי במ"א כשמת הגר כל מי שהחזיק זכה בה דנכסי דגר הוי, או דלמא דכיון דאין לשוכר בבית אלא קנין פירות לבד כל שמת הגר פקע שעבודו וממילא זכה באותו זכות הבעל הבית שגוף הבית שלו, וכן מוכח מההיא דאמרינן בפרק מי שמת בש"מ שאמר דקל לאחד ופירותיו לא' דזכה בעל הדקל בפירות שיש לו קנין הגוף, וכן נראה מדברי הרשב"א ז"ל בחידושיו בשמעתין דפרק השולח גבי עבד שנשבה יע"ש:

תשובה גרסינן בפרק הפרה דף מ"ט משכנו של ישראל ביד הגר ומת הגר ובא אחר והחזיק בו מוציאים אותו מידו מ"ט כיון דמית ליה גר פקע ליה שיעבודה, וכתבו התוס' והרשב"א בחידושי שם דאיירי אפילו משכנו שלא בשעת הלואתו דקני ליה משכון דע"כ אין לו עליו אלא שעבוד בעלמא כיון שהיה יכול לפדותו עכ"ד. ולכאורה קשה דהא משמע דכל היכא דב"ח קונה משכון אינו לשעבוד בלבד כדמוכח בפרק כל שעה דף ל"א דלמ"ד ב"ח קונה משכון אפילו ישראל מגוי ה"ז עובר עליו משום דדידיה הוא, ומוכח מהסוגיא שם דטעמא דעובר לאו משום שיעבוד דאית ליה עליו בלחוד היא אלא משום דקני ליה קנין גמור מדקאמר שם אבל גוי שהלוה לישראל על חמצו דברי הכל עובר התם ודאי גוי מישראל לא קני, משמע דאי הוה ס"ל דאפילו גוי מישראל קני ליה משכון לא היה עובר, ואי קנין משכון אינו אלא לשעבוד בלחוד כי נמי קני ליה גוי למשכון לשעבוד אמאי הישראל אינו עובר עליו הא ודאי דידיה הוא, וע"כ צ"ל כמו שפירש רש"י ז"ל שם דכל היכא דב"ח קונה משכון שלו הוא ממש כל ימי ההלואה:

וראיתי בתשובות למהר"ם ז"ל סי' ע"ד שכתב משם ר"ת ז"ל דשמעתין דפרק הפרה איירי במשכנו בשעת הלואתו דלא קני ליה לגר ומ"ה מוציאים מיד המחזיק בו, אבל משכנו שלא בשעת הלואתו דקני ליה לגר אין מוציאים מיד המחזיק עכ"ל. וזה סיוע למ"ש דב"ח קונה במשכון קנין גמור ומטעם זה כתב הר"ן בחידושיו לפרק השולח דמלוה שיש עליה משכון לא מהניא מחילה דמחילה לא מהניא בדבר שגופו קנוי מדאמרי' בפ"ק דקדושין גבי ע"ע שטר ל"ל לימא ליה באפי תרי זיל ומהדרין ע"ע גופו קנוי עכ"ל. וכן כתב הריטב"א ז"ל בקדושין בסוגיא הנז' ובע' העיטור. אבל ראיתי תשובה אחרת למהר"ם ז"ל סי' ר"ך הביאה המרדכי בפ"ק דסנהדרין שכתב וז"ל ונהי דב"ח קונה משכון היינו להתחייב בה כש"ש אבל אין גופו קנוי למלוה ומהני ביה מחילה אף על גב דהמלוה מחזיק המשכון כדאמרינן פ"ק דקדושין דאי לאו דע"ע גופו קנוי הוה מהני כי א"ל באפי תרי זיל וה"ה הכא עכ"ל. ולכאורה מסתמיות דבריו נראה דזה סותר למ"ש הוא בעצמו בסי' ע"ד משמי' דר"ת דכל היכא דב"ח קונה משכון קנאו הגר קנין גמור ואין מוציאים מיד מי שהחזיק בו ולכאורה הכי נראה עיקר כמו שהוכחתי לעיל:

הן אמת דלפי זה קשה לסברת הרי"ף והרמב"ם ז"ל ודעמי' דס"ל דב"ח קונה משכון בין משכנו שלא בשעת הלואתו בין בשעת הלואתו. א"כ מה יענו לההיא דהמחזיק במשכון של ישראל שהיה ביד הגר דמוציאין מידו ואי קנאו הגר למשכון קנין גמור אמאי מוציאין מידו של זה והרי אין זה מחזיק אלא בנכסיו של גר דכל זמן שלא נפדה נכסי הגר נינהו וקני ליה קנין גמור ומשום הכי האשה מתקדשת בו וכמ"ש התוס' ז"ל בפרק האומנין. ומתוך פירוש רש"י ז"ל בפרק כל שעה למדתי ישוב לזה שכתב ב"ח קונה משכון כל ימי הלואה קנוי לו וכו' עכ"ל. ולפי זה אתי שפיר ההיא דמוציאין מיד המחזיק דנהי דגר קני ליה משכון מ"מ כיון שמת הגר ופקע ההלואה פקע נמי קנין המשכון שאינו קנוי לו אלא בזמן דאיכא הלואה אזלא לה מלוה אזלא ליה משכון. ועל פי זה יש ליישב מ"ש התוספות בפ"ק דקדושין דף י"ט גבי מקדש במלוה שיש עליה משכון מקודשת במחילת המלוה ואף על פי שאינו מחזיר לה המשכון יע"ש, ולכאורה הוה קשה דאינהו גופייהו כתבו לעיל בדף ח' דב"ח קונה משכון קנין גמור לגמרי וא"כ איך כתבו הכא דמהני מחילת המלוה ואף על פי שאינו מחזיר לה המשכון וכן כתב הטור בא"ה סי' כ"ח, ונראה מדבריהם דמפרשי לה בין בשעת הלואתו ובין שלא בשעת הלואתו דאף על פי שאינו מחזיר לה המשכון מקודשת, ואם היינו אומרים דאפילו היכא דב"ח קנה למשכון קנין גמור מהני מחילת המלוה בלא חזרת המשכון משום דקנינו של בע"ח במשכון אינו אלא בזמן דאיכא מלוה וכל היכא דליכא מלוה וכגון שמחל לה המלוה פקע קנינו של משכון ניחא, ולא דמי לעבד עברי דמחילה לא מהני ביה משום דגופו קנוי דהתם גבי עבד עברי ליכא מלוה אבל מלוה שיש עליה משכון אף על פי שב"ח קנה משכון המעות מלוה הוה וכל שמחל המלוה פקע שעבודיה דמשכון, וכן נראה מדברי הרב בעל התרומות בשער נ"א והביאו הטור סי' ס"ו שכתב המוכר שטר חוב לחברו ויש משכון בידו ומסרו ללוקח שוב אינו יכול למחול ללוה מה שכנגד המשכון שכבר זכה הלוקח במשכון, משמע מדבריו דאפילו בלא חזרת המשכון המחילה מהניא, ולענין נדון דידן נראה דאם היתה ממושכנת ביד הגר כ"ע אפשר שיוודו דכשמת הגר פקע שעבודי' וקם הבית ברשות ישראל המשכיר ואף אם הוא באתרא דלא מסלקי, וכן כתב הר"ן ז"ל בחידושו בפרק השולח אחר שכתב שהמשכון קנוי לו והמוחל מלוה שיש עליה משכון לא מהני וכו' סיים וז"ל אבל משכנתא באתרא דלא מסלקי אף על פי דאינה משמט משמע דאם מחלה מהני דמשכון קרקע אינו קנוי עכ"ל, ועיין מה שכתב הבש"ך בסי' ע"ב ס"ק קמ"ה שדברי הב"ח נראין עיקר יע"ש, ולפ"ז נראה דה"ה אם היתה שכורה ביד הגר והקדים לו השכירות דאם החזיק בה אחד אחר מיתת הגר מוציאין אותו ממנה: